

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 255/03-28

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 17. decembra 2003 predbežne prerokoval sťažnosť PaedDr. Z. Š. v mene maloletého O. Š., ako aj R. Š., všetci bytom Č. r., vo veci porušenia ich základných práv a slobôd podľa čl. 11 ods. 1, čl. 32 ods. 1, 3 a 5 a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a čl. 3 ods. 1 a 2, čl. 18 ods. 1 a 2, čl. 26 ods. 1 a 2 a čl. 27 ods. 1 až 4 Dohovoru o právach dieťaťa postupom Okresného súdu Košice - okolie v konaniach sp. zn. E 341/98, E 222/00 a E 185/01 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť PaedDr. Z. Š. a R. Š. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bolo 12. septembra 2003 doručené podanie PaedDr. Z. Š. v mene maloletého O. Š., ako aj R. Š. (ďalej len „sťažovatelia“), všetci bytom Č. r., označené ako „Stížnost k Ústavnímu soudu Slovenské republiky pro nedodržování a porušování Listiny základních práv a svobod a Úmluvy o právech dítěte (Sbírka zákonů č. 104/1991 Zb.) ze strany Slovenské republiky v souladu s čl. 127 Ústavy Slovenské republiky“ s pripojenými prílohami. Z jeho obsahu vyplynulo,

že sťažnosť sťažovateľov smeruje proti postupu Okresného súdu Košice - okolie v konaniach, v ktorých bol J. Š., naposledy bytom C., t. č. nebohý, uznesením sp. zn. E 341/98 zo 14. septembra 1998 nariadený výkon rozhodnutia Okresného súdu v Náchode sp. zn. P 274/95 z 26. augusta 1996 na uspokojenie pohľadávky - zaplatenie dlžného výživného v celkovej čiastke 49 575 Kč odpísaním uplatnenej pohľadávky z účtu povinného vedeného vo Všeobecnej úverovej banke, a. s., pobočke Košice - centrum, expozitúre Moldava nad Bodvou, ďalej na základe toho istého vykonateľného rozsudku uznesením sp. zn. E 222/00 z 26. júla 2000 nariadený výkon rozhodnutia na uspokojenie pohľadávky - zaplatenie dlžného výživného za obdobie od 1. septembra 1996 do 31. júla 2000 v celkovej čiastke 50 600 Kč odpísaním uplatnenej pohľadávky z účtu povinného vedeného vo Všeobecnej úverovej banke, a. s., pobočke Košice - centrum, expozitúre Moldava nad Bodvou, a následne na základe toho istého vykonateľného rozsudku uznesením sp. zn. E 185/01 z 18. júna 2001 nariadený výkon rozhodnutia na uspokojenie pohľadávky - zaplatenie dlžného výživného v celkovej čiastke 122 175 Kč predajom hnutelných vecí.

Za porušenie označených základných práv a slobôd sťažovateľa označili nasledovné skutočnosti:

„Rozsudkom Okresního soudu v Náchodě, ČR sp. zn. P 274/95 měl J. Š., otec výše jmenovaných R. a O. platit řádné výživné, které řádně nikdy neplatil. Z tohoto důvodu proti němu bylo 6 x podáno trestní oznámení a vydána následující usnesení:

Usnesením Okresního soudu Košice - okolie sp. zn. E 341/98-9 mu bylo nařízeno... zaplatit výživné, proti kterému sa neúspěšně odvolal... Vznikl mu dluh k 31. 08. 1998 ve výši celkem 49.575 Kč, který doposud řádně nesplatil.

Uznesením Okresního soudu Košice - okolie E 222/00-5 měl dále zaplatit dlužné výživné za období 9/1998 - 7/2000, což opět řádně neuhradil.

Trestním rozkazem Okresního soudu v Košicích - okolie č. k. 2 T 401/00-92... byl J. Š. podmíněčně odsouzen se zkušební lhůtou a podmínkou splacení dlužné částky. Dlužnou částku 50.600 Kč nikdy nesplatil, výkon trestu nenastoupil! Kdyby výkon trestu nastoupil, byl by pravděpodobně ještě živ!

Usnesením Okresního soudu Košice - okolie sp. zn. E 185/01-3 měl J. Š. opět zaplatit částku 49.575 Kč a dlužné výživné od 8/2000 do současnosti.

Bylo podáno opětovně trestní oznámení Okresní prokuratury Košice - okolie a Košice II, výkony rozhodnutí u Okresního soudu Košice - okolie..., ale splacení dluhu výživného uskutečněno nebylo. Ani příslušné orgány nereagovaly, až jsem dne 05. 08. 2002 navštívila tajemnici soudu pí Š. i Okresní prokuraturu Košice II JUDr. B. osobně, protože syn R. nabyl 18. let. Za celý rok jsem já ani syn nebyli informováni o stavu věci ani o tom, že dne 15. 12. 2002 J. Š. tragicky zemřel!

Dovolujeme si konstatovat, že příslušný okresní soud i okresní prokuratura záležitost výživného vůbec neřešily a pokud řešily, tak se značnými průtahy.“

Na základe uvedeného sťažovateľa od ústavného súdu žiadali, aby:

- „- dlužné výživné bylo splaceno v plné výši včetně úroků z pozůstalosti J. Š.,*
- Slovenský stát uhradil náhradu škody za psychosociální a ekonomickou újmu v období neplacení sirotčího důchodu, kdy nezaopatření synové neměli žádný příjem z otcovy strany, a bylo to v období prázdnin a nástupu do školy, kdy jsou výdaje nejvyšší a to ve výši 10.000 Kč za každý započatý měsíc od úmrtí otce,*
- Slovenský stát uhradil náhradu škody za celkové průtahy a nesprávný úřední postup od roku 1998 ve výši 50.000 Kč za každý započatý rok dle Listiny základních práv a svobod čl. 36, odst. 3.“*

II.

Ústavný súd je podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a s účinnosťou od 1. januára 2002 oprávnený konať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ktorými namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd upravených buď v ústave, alebo v medzinárodnej zmluve o ľudských právach, pokiaľ o ich ochrane nerozhoduje iný súd. Podmienky konania ústavného súdu o sťažnostiach, ako aj ich zákonom predpísané náležitosti sú upravené v zákone Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), pričom nesplnenie niektorej z nich má za následok odmietnutie sťažnosti už pri jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Ústavný súd preto

predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľov podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde a skúmal, či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 citovaného zákona.

Na overenie dôvodnosti tvrdení sťažovateľov (a pre potreby predbežného prerokovania ich sťažnosti) ústavný súd preto preskúmal postup Okresného súdu Košice - okolie v označených konaniach o výkon právoplatného rozhodnutia cudzozemského (českého) súdu a zistil nasledovné skutočnosti.

Návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia podal 11. mája 1998 splnomocnený zástupca matky maloletých detí (a vzhľadom na výkon rozhodnutia súdu cudzieho štátu), t. j. Centrum pre medzinárodnú a právnu ochranu detí a mládeže v Bratislave Okresnému súdu v Považskej Bystrici. Na základe miestnej príslušnosti bol spis 20. mája 1998 postúpený Okresnému súdu Košice - okolie a bol zaregistrovaný pod sp. zn. E 341/98. Už pri zabezpečovaní výkonu rozhodnutia vo veci vedenej pod sp. zn. E 341/98 žiadal splnomocnený zástupca nariadiť výkon rozhodnutia na zaplatenie dlžného výživného zrážkami zo mzdy povinného a zároveň žiadal súd o preverenie ďalších skutočností - zamestnávateľa povinného, existencie účtu v peňažnom ústave a vlastníctva k majetku. Na zistenie požadovaných skutočností vykonal okresný súd viaceré úkony (22. mája 1998, 18. júna 1998, 20. augusta 1998, 4. septembra 1998, 14. septembra 1998) pred vydaním uznesenia sp. zn. E 341/98 zo 14. septembra 1998, následne konal o podanom odvolaní povinného proti uzneseniu o nariadení výkonu rozhodnutia. V ďalšom období vykonával súd úkony na zabezpečenie úhrady pohľadávky, avšak Všeobecná úverová banka Košice - centrum súdu oznámila, že pre nedodržanie obchodných podmienok zo strany klienta - žalovaného a jeho dlhodobú nesolventnosť došlo 29. septembra 2000 k zrušeniu jeho účtu. Výkon rozhodnutia v tejto veci bol preto nariadený neúspešne, pretože aj keď povinný mal založený účet v peňažnom ústave, bol trvale insolventný.

Súd konal a rozhodol aj o ďalšom návrhu matky detí z 27. júna 2000 na nariadenie výkonu rozhodnutia sp. zn. E 222/00 pre výživné odpísaním z účtu povinného a tento bol nariadený uznesením z 26. júla 2000. Následne vo veci vykonával ďalšie úkony na zabezpečenie výkonu rozhodnutia, ale keďže jeho šetrením bolo zistené, že účet povinného

v banke bol zrušený, tieto úkony nemohli byť efektívne. Matka detí, sťažovateľka pred ústavným súdom, bola o tejto skutočnosti informovaná. Návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia predajom hnutelných vecí podala sťažovateľka 22. mája 2001 a uznesením sp. zn. E 185/01 z 18. júna 2001 bol nariadený jeho výkon. Následne súd zabezpečoval jeho výkon úkonmi súdneho vykonávateľa (9. augusta 2001, 25. októbra 2001, 13. marca 2002) tak v mieste posledného trvalého bydliska, ako aj v mieste prechodného bydliska povinného, pričom ale bolo zistené, že povinný 15. decembra 2002 zomrel. O tejto skutočnosti informoval súd matku, ako aj Centrum pre medzinárodnú a právnu ochranu detí a mládeže v Bratislave.

Tak postup označeného súdu na základe podaných návrhov Centra pre medzinárodnú a právnu ochranu detí a mládeže v Bratislave, ako aj samotnej sťažovateľky v rokoch 1998 až 2002 preto zásadne smeroval k výkonu označeného právoplatného cudzozemského súdneho rozhodnutia. Ústavný súd však preskúmal postup Okresného súdu Košice - okolie v označených konaniach aj z toho hľadiska, či signalizuje možnosť zbytočných prietahov v súdnom konaní, reálnosť ktorej by bolo potrebné preveriť po prijatí sťažnosti sťažovateľov na ďalšie konanie, ale zistil, že tomu tak nie je. Okresný súd na základe podaných návrhov na výkon súdneho rozhodnutia sústreďoval svoj postup na zistenie údajov o účte povinného, z ktorého by bolo možné zabezpečiť výkon rozhodnutia odpísaním z účtu povinného, a následne súpis hnutelného majetku, predajom ktorého by mohol byť zabezpečený výkon právoplatného rozhodnutia, pričom na všetky podané návrhy reagoval v primeraných lehotách a v takýchto lehotách tiež vykonával potrebné úkony na zabezpečenie podkladov pre rozhodnutie. Nemôže ísť na vrub súdu, že k vymoženiu pohľadávok reálne nedošlo, keďže povinný nemal dostatočné finančné prostriedky ani na svojom účte v peňažnom ústave a ani žiadny hnutelný majetok, speňaženie ktorého by prichádzalo do úvahy.

V okolnostiach prípadu preto ústavný súd uzavrel, že úlohou súdov a iných orgánov Slovenskej republiky bolo zabezpečenie výkonu právoplatného súdneho rozhodnutia cudzieho štátu vo veci starostlivosti o maloletých, čo sa v danom prípade aj stalo, pričom postup označených orgánov nesignalizoval takú možnosť porušenia základných práv

sťažovateľov, reálnosť ktorej by bolo potrebné preveriť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie. Na ťarchu Slovenskej republiky a ani jej orgánov ale nemôže ísť to (ako to tvrdila sťažovateľka), že výsledkom týchto konaní nebola aj reálna vymožitelnosť finančných pohľadávok sťažovateľov, a to vzhľadom na celkové finančné a materiálne postavenie otca maloletých detí.

Z uvedených dôvodov bolo potrebné sťažnosť sťažovateľov odmietnuť už po jej predbežnom prerokovaní ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. decembra 2003